

Тодор Чепреганов

ДВА ДОКУМЕНТИ ЗА АКТИВНОСТА НА МАКЕДОНСКАТА ПАТРИОТСКА ОРГАНИЗАЦИЈА МЕЃУ ДВЕТЕ СВЕТСКИ ВОЈНИ

Поголемиот бран иселувања од територијата на Македонија започнуваат по Илинденското востание. Иселувањето има различни правци: кон балканските, европските и прекуокеанските земји. Дел од македонските иселеници заминуваат и во Соединетите Американски Држави (САД). Во почетокот на XX век македонската емигранција во САД почнала да се организира во социјално-спомагателни братства т. е. друштва по принципот на селската или регионалната припадност.¹ Во уставите на овие спомагателни друштва, формирани од емигранти од територијата на Македонија, не се зборува за националната припадност на членовите на друштвата.² Во овој период македонските иселеници територијата на Македонија ја напуштаат како етничка и географска целина.

По Балканските и Првата светска војна и поделбата на Македонија македонските иселеници ја напуштаат територијата на Македонија од три различни држави: Бугарија, Грција и Србија. Од овој период датираат и првите поделби на македонските иселеници по принципот на припадноста на државата од која се иселиле. Од своја страна тоа допринело за разбивање на единството на македонското иселеништво и влијаело за прифаќање на туѓи пропаганди. На овие три групи поделени Македонци им било многу тешко да создадат еден заеднички национален идентитет, бидејќи не постоела држава која од своја страна се обидувала да создаде таков идентитет. Од своја страна владите на Бугарија, Грција и Србија со сите свои расположливи средства се спротивставувале на таквиот процес. Овој т.н. „менталитет на разделување“ значи недостиг на единство што се појавува кај македонските иселеници, а потекнува од периодот на „разделувањето“ на Македонија извршено со Букурешкиот договор од 1913 год.. Од тој момент станува многу отежнато создавањето на македонскиот национален идентитет поради фактот што Македонците што живееле во различни делови на Македонија биле изложени на асимилациона

---

¹ Танас Вражиновски, Општи закономерности на иселувањето од Македонија и неговата периодизација во XX век, „Гласник“ ИНИ, год. 38, бр. 1-2, Скопје, 1994, 61.

² Проф. Веселин Трајков, Доц. Трендафил Митев, Документи за Македонија на бугарската емиграција в САЩ, Канада и Австралија, том први (1900-1945), Македонски научен институт, Софија, 1955, 36.

политика на три различни држави.³ Посебна карактеристика на овој период е што покрај спомагателното, културното и верското организирање се појавува и политичкото организирање.

Во овој „геноцид преку пописно редефинирање“⁴ етничките Македонците не се видливи поради фактот што биле идентификувани како Бугари, македонски Бугари, Грци или Срби.

Тоа особено било карактеристично во САД каде се наоѓала најголемата концентрација на македонската емиграција. Македонската емиграција се населила во индустриските центри на средниот запад и формирале епархии поврзани со Бугарската егзархија.⁵

Во периодот од 1919 до 1922 година во Соединетите Американски Држави се формирале повеќе т. н. благотворителни братства: „Костур“, „Прилеп“, „Пирин“ и др.⁶

До средината на 1922 година во САД се формирале околу 9 патриотски друштва. Мнозинството од нив го сочинувале Македонци кои емигрирале од територијата на Македонија.

За подобро организирање на емиграцијата и за собирање на помош за новиот бран на бегалци кои пристигнале во Бугарија по завршувањето на Првата светска војна, како специјален пратеник на Исполнителниот комитет на братствата во Бугарија, во САД бил испратен Сребрен Поппетров. Активностите кои биле преземени од негова страна резултирале со поврзување на бугарско-македонските братства и бил заземен став за формирање на сојуз кој ќе ги обедини сите братства.

Последната фаза на подготовките за формирање на една организација се случила летото 1922 година. Особено живи биле дискусиите во однос на стратегијата на борбата. Лазар Киселинчев се залагал идната емигрантска организација во Северна Америка како главна цел на борбата да ја земе идејата „Македонија на Македонците“. Според него, бидејќи практиката покажала дека е тешко да се формира една национална држава на Бугарите, единствена солучија била да постојат две држави Бугарија и Македонија. Основното било да се парализира настапувањето на големите сили и да се сочува „бугарското население во Македонија“ од денационализација и асимилација.⁷

Околу средината на 1922 година бил изготвен проект-уставот на новата организација. Како пример послужил уставот на Сојузот на легалните македонски братства во Софија, кој бил донесен во текот на 1919 година.⁸

Основачкиот конгрес на новата организација во САД се одржал на 1 октомври 1922 година во Форт Вејн, Индијана.

На 3 и 4 октомври 1922 година бил усвоен уставот на организацијата. Организацијата го добила името „Сојуз на македонските политички организации

---

³ Лорин М. Денфорд, Македонскиот конфликт, етничкиот национализам во транснационалниот свет. Македонска книга, Скопје 1996.,160.

⁴ Geertz Clifford, The Integrative Revolution: Primordial Sentiments and Civil Politics in the New States. The Interpretation of Cultures. New York: Basic Books, pp 275.

⁵ Лорин М. Денфорд, Op. cit., 140.

⁶ Трендафил Митев, Българската емиграция в Америка и борбите за освобождението на Македония (1919-1945). Военноиздателски комплекс „Св. Георги победоносец“, София, 1993, 11.

во САД и Канада“ (МПО). Бил избран и првиот состав на ЦК на организацијата.

За седиште на ЦК бил избран градот Форт Вејн, Индијана. Било одлучено да се издава и периодичен „Билтен“ како колективен орган на Сојузот.

МПО бил создаден на широки основи. Основните начела на МПО биле изложени во Уставот. Во член 2 од уставот е определена целта на МПО „да се бори со легални средства за издигањето на Македонија во една независна република“.⁹

Врховен орган на МПО бил Конгресот. Основата на МПО биле месните „политички организации“ кои можеле да се формираат „во секој дел на САД и Канада, каде имало македонски емигранти“. Член на локалните организации можел да биде „секој полнолетен Македонец кој сочувствувал и ја прифаќал целта на централната организација.“¹⁰

МПО била формирана како демократска самостојна, легална емигрантска организација во САД. Меѓутоа, таа и покрај тоа што цврсто стоела на афирмирањето на територијалното и државнотворното име и концепцијата за единство и обединување на Македонија, целосно го негира постоењето на македонскиот национален и културен идентитет. МПО цврсто стоела на становиштето за бугарскиот карактер на словенското население во Македонија и се борела за задржување и продолжување на „бугарското народно сознание, самобитност и култура на подложените на асимилација и денационализација од Србија и Грција македонски Бугари“. Со својата легална активност во САД и Канада таа развила активност во убедување на светот „на бугарскиот национален карактер на поголемиот дел од населението во Македонија“, а со цел да се заштити „бугарската национална кауза во Македонија“.¹¹ Во реализирањето на таа своја цел таа ја имала целосната помош и поддршка на бугарската држава со својата моќна образовна, воена и црковна бирократија и се обидувала да го наметне националниот идентитет од горе. Но, имајќи предвид дека поголемиот дел од жителите на Македонија биле неуки селани кои воопшто немале јасно развиено чувство на национален идентитет, а исто така, позади себе немале своја држава со моќни образовни, црковни и политички институции не треба воопшто да изненадува што националниот идентитет на оние кои пристигнувале од Македонија претставувало нешто што им било наметнато однадвор како резултат на трите натпреварувачки кампањи на Србија, Бугарија и Грција.

Во периодот меѓу двете светски војни активностите на МПО се одвивале на конгресите кои се одржувале секоја година на почетокот на месец септем-

---

⁷ Ибид.,13.

⁸ Ибид.

⁹ Веселин Трајков, Историја на Българската емиграция в Северна Америка. От началото ѝ през средата на XIX в. до 80-те години на XX век, Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, София 1993, 169.

¹⁰ Трендафил Митев, Българската емиграция в Америка и борбите..... 16.

¹¹ Костадин Гърдев, Македонските патриотически организации в Канада от основаването им до 1987. Университетско издателство „Климент Охридски“, София, 1991; Иван Михайлов, Спомени, IV, Освободителна борба, Индианополис, Индиана 1924-1934, 481-489.

ври. ЦК на МПО непосредно по формирањето се обраќаше со апели, меморандуми, декаларации и писма до владите, претседателите и министерите за надворешни работи со цел да го сврти нивното внимание за состојбата на „Бугарите во Вардарска Македонија“.¹²

Документите што ги презентираме се дел од огромната документацијата на МПО кои се наоѓаат во повеќе светски архиви. Двата документи кои ги презентираме се испратени до Министерството за надворешни работи на Германија, од страна на германската амбасада во Вашингтон, а се наоѓаат во архивата на Националната Библиотека на Велика Британија (Public Record Office).

ЦЕНТРАЛЕН КОМИТЕТ НА СОЈУЗОТ НА МАКЕДОНСКИТЕ ПОЛИТИЧКИ ОРГАНИЗАЦИИ ВО САД И КАНАДА

(западен Вашингтон, Индијанополис)

На внимание на Лигата на Народите, сите влади, меѓународни организации, универзитети и сите културни институции и личности кои работат за доброто на човештвото и за мирот во светот.

Господа -

Централниот Комитет на Сојузот на Македонските Политички Организации во Соединетите Американски Држави и Канада, што претставува преку четириесет илјади македонски емигранти што нашле засолниште во оваа земја, ја користи оваа можност да го привлече вниманието на Лигата на Народите, на сите влади, меѓународни организации, универзитети и сите културни институции и личности кои работат за доброто на човештвото и за мир во светот, кон ужасната ситуација што постои во Македонија.

Сознанието на Европа со децении беше искривувано на сметка на страдањата на овој херојски народ кој го населува срцето на Балканскиот Полуостров, помеѓу реката Места на исток, Родопите и планината Рила на север, Шар Планина, реката Дрим и Охридското Езеро на запад и реката Бистрица и Егејското Море на југ.

Вие сте свесни за неверојатното значење на силата и крвта злоупотребени за жалење. Многу чесни и самопожртвувани синови од Македонија го покрија со нивните коски секој агол од нивната земја, со единствена цел дека можеби ќе ја видат слободна и мирна. Илјадници маченици беа жртвувани на олтарот на националниот спас со цел и понатаму да го привлекуваат вниманието и восхитувањето на цела Европа. Но нејзиното мешање во правилното решавање на македонското прашање пред турските власти беше неуспешно.

Не е момент да ги опишуваме разновидните промени низ кои поминал македонскиот проблем, ниту да го критикуваме во детали ужасниот режим на сегашните владетелци. Сето ова беше направено со непоколебливиот авторитет на различните меѓународни истражувања и личности кои имаат срце и остра смисла за праведност и чија националност, политички идеи и социјални ставови

---

¹² Трендафил Митев, Българската емиграция в Америка и борбите.....50.

не биле на никаков начин пречка за нивното посетување на нашата земја и да прават студии за неа.

Но, ние ќе ве потсетиме на теророт и јавната штета што владее во мајчиниот јазик во Македонија и нејзините луѓе, меѓу несрпските и негрчките цркви и училишта и меѓу сите домашни културни институции. Оваа злоупотреба е знак што најмногу го уназадува мирниот развој и прогрес на Балканот и оди на друга страна од мерките на турското прогонување. Сите рационални елементи независно од управата се лишени од најелементарните услови за мирно живеење. Особено за нас, Македонските Бугари, фактот е ужасен. Под турскиот режим ние имавме 13 гимназии со 148 професори и 2191 ученик, 87 прогимназии со 238 учители и 4309 ученици, 1273 училишта на степен со 1880 учители и 72354 ученици, заедно 1373 училишта, 2266 учители и учителки и 78854 образовани луѓе. Имавме 1331 црква, 294 капели, 273 манастири со 7 епископии, весници, списанија итн. Денеска немаме училиште, црква, весник и сите наши библиотеки и бугарски прирачници се изгорени одамна. Слична е судбината на турската, романската и албанската националност. Јадовите и пелекањата на македонската земја се резултат на владеењето на варварството и уништувањето манифестирано со убивства и сила. Гарван е место каде 27 невини селани со нивните деца беа изложени на оган од митралези во присуство и со наредба на српските власти. Во Тарлис Меѓународниот Истражувачки Комитет утврди несомнено убивање на 19 селани од страна на грчките власти. Ова убиство беше направено неправедно и без провокација, како што е докажано во официјалниот извештај на Комитетот. Затворите се полни со невини Македонци и дел од српскиот и грчкиот печат предизвикува одбивност со навреди, бидејќи Македонија ја нарекува „Африканска колонија“, „Сибир“, „Пекол“ итн.

Неодамна радиото и странските дописници ја објавија веста дека жалосна толпа од жени, деца и старци биле принудени да бегаат од нивните домови и имоти голи и босоноги преку студените планини за да се засолнат на бугарска територија, каде што незаинтересираната и пасивна влада беше причина за нивната смрт.

Поранешниот министер во Министерскиот Совет во Белгија, член на Извршниот Комитет на Втората Интернационала, еден од најистакнатите личности во Европа, денес, господинот Вандервелд, за време на неговата посета на Бугарија рече: „Има сцени што никогаш во мојот живот нема да ги заборавам, има сцени што ќе ме прогонуваат се до гробот. Ние што сме сведоци на терорите на војната во Белгија и Франција, сè уште не ја знаеме вистинската слика на страдање каква што е.

„Имам видено ужасни глетки во текот на мојот живот, мизеријата на затвореници од војна, бегалци во текот на војни, агонијата на смртта на изгладнетите руски селани на Волга; но никогаш во мојот живот немам видено нешто толку шокантно како бедата на македонските бегалци во Бугарија. Повеќето од овие бегалци се прогонети синови од Македонија кои биле расфрлени од лошата судбина на четирите страни од светот.“

Ние кои што сме исто така избркани од теророт што владее во нашата

земја за да бараме гостопримство и пријателство во оваа земја и да ја искористиме нејзината слобода и правдина стадаме од сознанието дека целата оваа мизерија се случува во Македонија и е допуштена од цивилизираните народи и Лигата на Народите во дваесетиот век. Ние чувствуваме дека е наша должност да протестираме против овој срамен и изненадувачки факт.

Нашата земја беше разделена со меѓународни акти и ова е првата грешка, но исто така фатална грешка е и фактот што Лигата на Народите не инсистираше доволно силно за примена на клаузулата за заштита на малцинствата. Оваа заштита беше обезбедена со мировниот договор и беше прифатена од балканските држави. Таа гарантира достоинство и барем минимум културни и национални права за Бугарите, Турците, Романците, Албанците и другите националности што ја населуваат Македонија.

Нашето мото е „Македонија на Македонците“, што е наше наследство од Гледстон. Само на овој начин ќе се оствари решението на македонското прашање и реализацијата на балканската федерација. Ова е единствена гаранција за народите на „вулканскиот“ полуостров.

Ако Лигата на Народите се темели врз мировни договори и е основана за да се грижи за нивната примена, нејзиниот однос на умерен посматрач никогаш нема да биде оправдана кога се во прашање македонските малцинства. Виктор Иго, еднаш рече, во врска со турските масакри врз Грците „Вие, европските влади, велите дека убивањето на една личност е криминал, но убивање на цела нација е политичко прашање“.

Лигата на Народите постои пет години, а луѓе се убивани секој ден, жени се закопувани живи и деца се прободувани со бајонети.

Народ осуден на пропаст сега се бори за неговите права и ослободување. Ние сме негови несреќни деца и говорници на вистината за неговото искрено копнење за мир и креативен живот. Во негова корист се повикуваме на цивилизираниот свет за да стави крај на ова срамно владеење во Македонија, во ова време, и да се задоволат легитимните барања на нејзините жители и ова варварско изложување ќе прекине и леглото што раѓа вечна омраза и огнот ќе биде отстранет.

Меѓународно истражување во Македонија ќе установи повеќе срамни аспекти на ситуацијата.

Февруари 10, 1925

ЦЕНТРАЛЕН КОМИТЕТ НА СОЈУЗОТ НА МАКЕДОНСКИТЕ ПОЛИТИЧКИ ОРГАНИЗАЦИИ ВО САД И КАНАДА

(западен Вашингтон, Индијанополис)

Октомври 27, 1925.

Протест и повик во корист на Македонија до јавната совест во Европа и
Америка

Централниот Комитет на Сојузот на Македонските Политички Организации во Соединетите Американски Држави и Канада, во корист на 45000 Македонци, протестира многу остро против криминалните политики на балканските држави и европските моќници, кои ги водат народите од светот во нови и пострашни крвопролевања од крвопролевањата во последната војна. Тие ја поделија нашата родна земја на три различни дела. Тие го уништија нејзиното економско обединување и се причина за егзодусот на стотици илјади прекрасни македонски синови.

Неправдата и насилството спроведувани над народната свест на македонскиот народ со лишување од нивните најелементарни човекови права за користење со нивниот сопствен јазик, за имање на нивни сопствени цркви, училишта, библиотеки и културни институции, што оди заедно со трагедијата на илјадници македонски семејства, умирајќи од студ и глад преку границите во Бугарија, каде биле принудени да бараат засолниште од грчката и српската суровост и терор, ќе биде скоро невозможно за оние што ќе ја пишуваат современата историја. Тие ќе бидат најцрните страници во книгата на цивилизацијата во Европа денес.

Со разрушени свети идеали на еднаквост, правда, слобода, солидарност и хуманост во односите на балканските народи, победниците на денешницата вооружени до заби и судрувајќи ги нивните мачеви со презир, започнаа нови серии на пустошења, огнови и терори во југоисточна Европа.

Кој е за да се казнат тие?!

Почетокот е скоро во исто време со грчко - бугарскиот конфликт, што беше одбележан со варварски напад врз македонскиот град Петрич и неколку села во близината.

На почетокот од суровата зима грчката артилерија и трупи ги гранатираа и запалија незаштитените области, убија многу невини мажи, жени и деца и предизвика егзодус на бескраен караван од испаничени македонски цивили.

Повикувајќи се на неговото чувство Централниот Комитет го моли цивилизираниот свет да превземе брзи мерки за да стават крај на оваа неподнеслива ситуација. На македонското население треба да му биде дозволен мирен развој и треба да му се гарантира примена на клаузулите за заштита на малцинствата соединети во Нејскиот договор, кој се толку цинично игнорирани од сегашните владееачи на нашата поделена земја.

Централниот Комитет бара заштита на мал и несреќен народ, кој во последните децении беше удавен во крвта на неговите синови и стана играчка на владите на балканските држави и европските моќници во нивните постојани судири, интриги и натпревари потпомагани од лични политички амбиции. По-

ради тоа овој повик е во името на Хуманоста и Честа на овој век, а исто така и во интерес на балканските народи.

Германска амбасада
К. Бр. 1256
2 примерка

Содржина:

Брошура „Про Македонија“¹³

Копија доставена до III
Вашингтон, D. C. 22 ноември 1927

Имам чест во прилог на ова писмо да Ви испратам еден примерок од горе наведената брошура¹⁴ од Централниот комитет на Македонската политичка организација во Соединетите Американски Држави и Канада од Индијанополис која дава многу интересен увид во македонското движење за независност.

Овде исто така е приложен еден примерок од прифатената декларација донесена во септември во Акрон, Охајо на одржаното VI годишно собрание на Македонската политичка организација во САД и Канада.

/.../15

ДЕКЛАРАЦИЈА ОД ШЕСТАТА ГОДИШНА КОНВЕНЦИЈА НА МАКЕДОНСКИТЕ ПОЛИТИЧКИ ОРГАНИЗАЦИИ ВО САД И КАНАДА, ОДРЖАНА ВО АКРОН, ОХАЈО, ОД 11-ТИ ДО 14-ТИ СЕПТЕМВРИ 1927Г.

Организираната македонска емиграција во Соединетите Американски Држави и Канада смета дека Нејскиот мировен договор од 1919 г. е израз на крајна неправда и не води сметка за актуелните интереси и потреби на маке-

---

¹³ Основите на библиотеката „Про Македонија“ се поставени во 1927 година. Првата брошура е со наслов „Македонските словени-нивниот национален карактер и борба“. Во заклучоците на брошурата се истакнува дека:

„1. Македонските словени се Бугари.

2. Македонските Бугари се бореле за независност, што е идеал на сите други Македонци.

3. Сите политички комбинации во однос на Македонија се случиле без одобрување на македонскиот народ.

4. Македонското прашање е резултат на неправдите и бесмисленоста на мировните договори

и

5. Македонското револуционерно движење во Македонија ќе престане во моментот кога Грција и Србија ќе ги применат малцинските членови.“

Меѓу другото во брошурата се истакнува дека „Македонските словени во Америка имаат нивни школи и цркви во кои тие го употребуваат нивниот мајчин Бугарски јазик. Нивните весници се напишани на Бугарски, нивната кореспонденција се обавува на Бугарски. Македонски словен во Америка се нарекува себе си Бугарин, посетува бугарски цркви, чита бугарски книги и се прикажува себе си како Бугарин во секој поглед“. „The Macedonian Slavs. Their National Character and Struggles“. Pro Macedonia, 1927, PRO FO 371/12089/c2357.

¹⁴ Се однесува на првата брошура која не се наоѓаше во архивата на германското министерство за надворешни работи.

¹⁵ Потписот е нечиток.

донското население и мирниот развој на Балканскиот полуостров.

Нашата татковина Македонија спроведува во дело организирана борба за слобода и независност уште од 1893 г. Илјадници жртви биле жртвувани во оваа борба. Серии на востанички движења во кои учествувало целото население биле задушувани во крв и оган. Многу меѓународни конференции дискутирале за решавањето на македонското прашање со неспособност да ја утврдат ситуацијата во согласност со аспирациите на Македонија и нејзиното минато, со нејзината постојана борба за слободен политички живот и со заедничките интереси на другите балкански народи.

Поделбата на Македонија во Букурешт во текот на 1913 г. и санкционирањето на оваа поделба во Неј 1919 г. се причините за сегашната неволја во нашата земја. Оваа поделба е комплетна негација на основите за самоопределување. Организираната македонска емиграција од Соединетите Американски Држави и Канада смета дека единствено решение за македонскиот проблем и во целост за балканската криза е создавањето на слободна и независна Македонија, која ќе служи како основа за смирување и обединување на сите балкански народи во форма на федерација.

Шестиот годишен конгрес на Сојузот на Македонските Политички Организации во Соединетите Американски Држави и Канада многу енергично протестира против индиферентноста на Лигата на Народите во врска со судбините на македонското население чии национални и културни права се гарантирани со малцинските договори и се ставени под заштита на Лигата на Народите. На конгресот се чувствува дека оваа ситуација го намалува угледот на оваа меѓународна уставова која беше создадена поради мирот меѓу народите и нивната меѓусебна толеранција. Оваа состојба на работите исто така дава морална подршка на срамниот и угнетувачки режим кој бил практикуван од владите на Србија и Грција во нашата земја.

Конгресот безрезервно ја осудува т.н. Конвенција за „доброволна размена“ на грчко и бугарско население која беше применета многу брутално од грчката влада и предизвика присилно истерување на стотици илјади наши сонародници од нашата родна земја. Тие се наши родители, браќа и сестри. Организираната македонска емиграција чувствува грижа за нивните страдања и е спремна да ги олесни нивните тешкотии во границите на нејзините можности.

Шестиот годишен конгрес на Македонската Политичка Организација во Соединетите Американски Држави и Канада со голем гнев ја отфрла непријатната интерпретација на Конвенцијата од страна на грчко-бугарската комисија за предметот на размена и намерата на грчката и бугарската влада да преземе чекори за продажба на нашите цркви, училишта и гробишта во Македонија под грчка власт. Тие се сопственост на нашиот народ и никој нема морално и законско право да прави таква продажба осудена од човековиот ум и совест.

Конгресот има сознание за гласините за српско-бугарско воспоставување на пријателски односи од што се вели дека зависи мирот на Балканскиот Полуостров. Конгресот објавува дека сегашната ситуација на Балканскиот Полуостров, особено апсолутната нетолеранција на српскиот режим ги отстранува

сите можности за правилен приод. Ова разбрано како барање од српската страна е криминално во неговата целосна концепција, бидејќи резултира со уништување на македонската политичка мисла и актуелните можности за генерално смирување на Балканскиот Полуостров што единствено може да биде постигнато со разумно и фер решение на македонското прашање.

Со истиот гнев конгресот протестира против затворањето од српските власти на повеќе од педесет млади Македонци што студираат на универзитетите во Скопје, Белград, Загреб и Љубљана кои се предмет на нечуени измачувања. Тие се невини. Ова е причината поради која властите нив ги чуваат во српски затвор и не ги предаваат на одделението за правда, во кој случај тие ќе мора да ги набројат кривичните дела за кои ги обвинуваат. Нивната состојба е ужасна и ќе ја разбуди совеста на благородните луѓе со посредство на меѓународно истражување да бараат потврда за вистината и причината за нивното затворање и измачување, а исто така, и глобално за страдањата на нашиот народ во Македонија.

Конгресот мисли дека е прекрасна должност да се заблагодари на американскиот народ за гостопримството покажано кон нас во Соединетите Американски Држави и Канада каде ние имавме целосни слободи гарантирани со уставите на овие две земји. Истата благодарност и почитување конгресот ја покажува и кон градот Акрон, за искрениот прием што го имавме за време на траењето на нашето заседание.

Л. Л. Киселинчев
Советник

П. Шанев
Претседател

PRO 33/3704